

REDOGÖRELSE FÖR POSTMUSEUM

År 1981

POSTMUSEINÄMNDEN

Ledamöter i Postmuseinämnden har varit informationsdirektör Egon Jonsson (ordförande), tekn dr Rolf-Bertil Eklund, överkontrollör Ulla Montan, fil lic Skans Torsten Nilsson, kanslichef Åke Odén, avdelningsdirektör Carl Otto Ohm, direktör Anna-Greta Waldemarsson och förste intendent Sven Carlin (sekreterare).

Under året har tre sammanträden hållits.

Nämnden har godkänt program för utställningar under 1982 och har behandlat ärenden rörande museets deltagande i utländska utställningar.

Nämnden har informerats om och uttalat sig om överföring av Postmuseum från Informationsavdelningen till Postens Frimärksavdelning från 1981-10-01.

POSTHISTORISKA AVDELNINGEN

Gåvor (givarnas namn se särskild förteckning)

Avdelningen har mottagit 66 föremål och 140 dokument bestående bl a av: Uniformspersedlar, postlådor, postväska, frimärksdosor, sigill och föremål med anknytning till Sjöpostexpedition 7.

Etui för frimärkssamlare.

Till Postmuseums 75-årsdag mottogs kristallskålar, kristallvas, molett och gravyravdrag till Postmuseums brevmärke, herr- och damarmbandsur i guld och video-kassett med inspelningar om Postmuseums verksamhet.

Foton av postväskor, postkontor, Scania-Vabis-buss 1920-talet, gipsstaty föreställande lantbrevbärare Dyssvold, fältpostbuss, Världspostkongressen 1924, Fredensborg 1944 och Kungsstenen i Gusum.

Tidningsartiklar, vykort, julkort och postkort, reklam och affischer.

Konstitutorial, brev, kuvert, karta, etiketter, blanketter, kvitton, stadgar, vinstlista, postfaxbrev, fribrevsräkning 1784 och besvaring 1916.

Dokumentation om fartyget Svea, luftporton under 1920-talet, lantbrevbäringen Ljusdal-Gunnarsbo, lokalbrevbäring och Postpersonalens samköp 1915–1978.

En postfärd över Ålands hav, tuschteckning av Gunnar Brusewitz.

Inköp:

Pälskappa för postförelare från 1945 och moderna uniformspersedlar för manliga och kvinnliga brevbärare.

Frimärksdosor i porslin, skrivdon och utensilier för frimärkssamlare.

Träskulpturen sparkåkande lantbrevbärare och en polykrom trärelief föreställande »Post-Kari». Konstnär: Helge Jadling.

Polykrom trärelief föreställande lantbrevbäraren »Postkari», Strömsholms Väg, utförd av
Helge Jadling.

Teckningar med postal anknytning av konstnärerna Fibben Hald och
Gunnar Brusewitz.
Diabilder med motiv papyrusbrev och fotomotiv över Stockholm
1898 – 1930.

Frimärksdosa i porslin.

Leveranser:

Från Postverkets Centraförråd: Ytterrockar, skinnbyxor, motorhuvor
och slalombyxor; Bilder på postala föremål, som utgått eller fått ändrat
utseende vid Centraförrådet; Presentkort med tillhörande kuvert och
blanketter; Årsstilar 1980; Försäkringsböcker i Riksförsäkringsverkets
Frivilliga Pensionsförsäkring.
Från Distributionsrörelsens Reklam Produktion och Försäljningssektion:
Originalteckning till utställningsaffischen »Så samlar vi» av reklamtecknare
Jan Grantorp; Självhäftande etiketter för »Kurirbrev».
Från Revisionens avdelning för planering och samordning: Soffa, bord,
sex stolar samt två fåtöljer, typ Emma, från 1880-talet.
Från Informationsavdelningen: Tre ex av varje postblankett, som ny-
tryckts under året.
Från Regionförvaltningen i Stockholm: Foton från Älvsjö 3 och plakett
»Tomteboda» den 5 maj 1980.

Från Regionförvaltningen i Göteborg: Häftapparat från 1920-talet samt tänger, som tillverkats av kupémästarna och använts till att förstora hålen i blyplomber, del av handbrevvåg, T-stämpel i metall med träskaft, metallstämpel utan skaft med text »från Norge».

Från postkontoren Stockholm Ban, Sundbyberg och Kramfors: Skyltar till brevlådor angående tömningstider, mynträkningsmaskin och ryggsäck från 1930-talet använd av postförare i Ångermanland.

Från poststället Sätenäs (Falköping): Äldre internationella blanketter för paket, brev, rek och ass, obeställbara försändelser samt »utförsel medgiven.»

Porslinstallrik med blå avbildningar av stämpelavtryck från olika sjöpostexpeditioner under åren 1929–1938.

Silvermedalj tilldelad Postmuseum för frimärksmontering vid utställningen i Venedig hösten 1981.

Övrigt

Postmuseum har tilldelats medaljer och plaketter för deltagande i de filatelistiska utställningarna: »Nordica 81», Helsingfors, Finland (silver), »Naposta 81», Stuttgart, Tyskland (brons), frimärksmontering i Venedig, Italien (silver), »Philatokyo 81», Tokyo, Japan (brons) samt 4 st i »Rocpex, Taipei 81», Taiwan (varav 1 st plakett, 1 st förgylld medalj och 2 st medaljer i silver).

Material har sammanställts till utställningarna »Bilen», »Svensk lösen», »SJ 125 år» och »Postmuseum 75 år»;

Till »Bilen» monterades en samling frankostämplat där reklamklicheén hade anknytning till bilar och dessutom presenterades bilen i Postens tjänst.

Till »Svensk lösen» iordningställdes montrar med vikter och vågar från olika tidsperioder och visade vägning i lod, ort och gram. Vidare visades lösenstämplar, brevtaxor, brevkartor samt monterades en samling om svarslösen.

Till »SJ 125 år» utarbetades en historisk dokumentation »Järnvägspost». En tågbana beställdes där stationsbyggnaden, enligt ritningar lånade från Riksarkivet, är en direkt miniatyrkopia av stationen i Tallåsen. Modellen har sedan kunnat ställas ut i den permanenta utställningen. Dessutom monterades en vykortssamling med motiv järnvägsstationer.

Till »Postmuseum 75 år» belystes Postmuseums utveckling med dokumentation och en mängd föremål ur museets samlingar.

Mindre utställningar har iordningställts om generaldirektör Anders Örne och postmästare Teodor Holm.

En samling vykort med diligensmotiv från några utländska postmuseer har monterats och ställts ut i Nya postkontoret.

I rummet »Brevets historia» har materialet i två monterskåp omarbetats.

Soffa, som tillhört generalpostdirektör Roos, har helrenoverats, försetts med ryggkuddar och ställts ut i Roos' rum.

Dioramarummet har iordningställts.

Museets samlingar av skyltar och vågar har flyttats till magasinet i Vårberg. I förrådet på Stockholm 2 har största delen av tryckplåtarna gått igenom varvid plåtarna fått nya omslag med tydlig numrering.

Posthistoriskt material har lånats ut till: Avesta, Bohus Malmön (100 år), Borensberg (Lionsmarknad), Borlänge – Ed – Göteborg – Lerum – Lund – Malmö – Malmö Ban – Solna (SJ 125 år), Borås (Bland mått och likare), Edane (Gammelvala), Filipstad, Finnerödja, Forsbacka (Forsbackadagarna), Frankfurt/Main (lantbrevbäring), Gällivare (hembygdsdag), Göteborg (Gothia 81 och Sjöpost 7), Hjo (nytt postkontor), Horred, Hässleholm (120 år), Höganäs, Jönköping (nytt postkontor), Karlshamn (Östersjö-festivalen), Karlskrona, Karlstad, Kinna (100 år), Kumla, Köpenhamn, Lekeryd (Hembygdsföreningens Dag), Ljusdal (150 år), Ludvika (Gammelgårdens Dag), Malmköping (marknad), Malmö (Sv Radio TV), Mjölby (120 år), Ockelbo, Sigtuna (Sigtuna möte), Skara (Ostmässan), Smålandsstenar, Sollefteå (150 år), Spånga (Akalla bibliotek), Stenungsund (Invigning av Tjörnbron), Stockholm (Inspicientservice, Stadsmuseet, Östlund & Widoff AB, Sveriges TV, Vårbilsparaden, Vaktparaden, Högvakten, Trafikens Dag, PUB, Skansen, Postgirot, Postens Informationsavdelning, Postens Distributionsrörelse, Postens Frimärksavdelning och Postens Industrier samt postkontoren Stockholm 8, 9, 21 och Stockholm Tomtebodan), Stora Sundby (100 år), Södertälje (90 år), Södra Sandby (90 år), Tullinge (75 år), Umeå (Postrodd Vasa), Undersåker (100 år), Varbergs Museum, Wien (Wipa 81), Vikingstad (Cykeltävling), Vikmanshyttan (Bygdens Dag), Västerås, Åbo Akademi, Åmål (SM i golf).

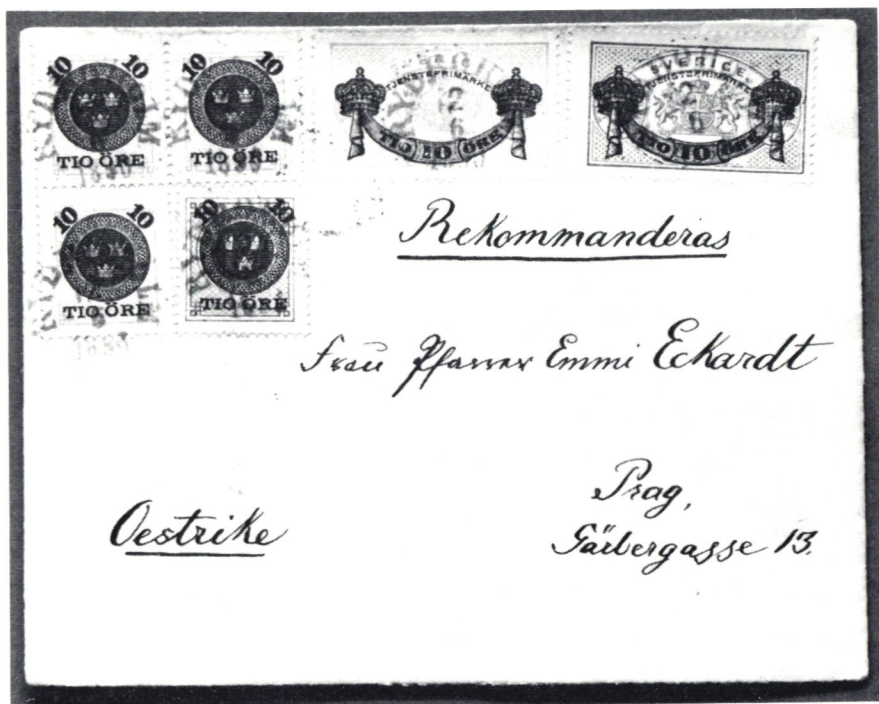
FILATELISTISKA AVDELNINGEN

Svenska specialsamlingen

Gåvor från föreningen Postmusei Vänner

Tre st PS-kort från 1880-talet använda som eftertaxeringskort för underfrankerade brev till utlandet.

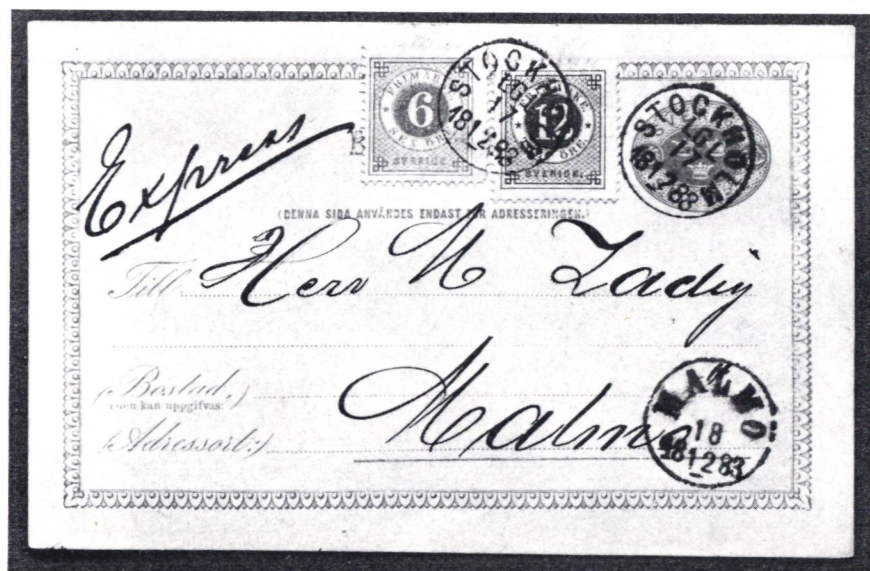
Rekommenderat brev från Rydboholm 2.6.1890 till Prag frankerat med ett st 1889 års provisoriska påtryck 10 på 12 öre, tre st d:o 10 på 24 öre samt d:o tjänstefrimärken 10 på 12 öre och 10 på 24 öre. Oscar II 5 öre koppartryck — nyansavarten Blekt huvud i ostämplat 10-block. Album innehållande 1 680 frimärken uppdelade efter avstämplingsår 1891 — 1920. Album innehållande 1 167 frimärken (varav många i strips och block) uppdelade efter avstämplingsår 1885 — 1919. Album innehållande 1 562 frimärken (bandmärken) uppdelade efter avstämplingsår 1920 — 1940.

Rekommenderad försändelse från Rydboholm till Prag i dåvarande Österrike 1890, 12 juni. Frankering med samtliga 1889-års påtryck: Ett ex 10 på 12 öre ringtyp, tre ex 10 på 24 öre d:o samt vardera ett ex av påtrycken på tjänste 10 på 12 öre och 10 på 24 öre. Tjänstefrimärken var egentligen ej giltiga som frankering på försändelser till utlandet.
Gåva från Postmusei Vänner.

Oscar II 5 öre blekt huvud. Ostämplat 10-block. Gåva från Postmusei Vänner.

6-öres brevkort expressbefordrat med tilläggsfrankering 6 och 12 öre ringtyp perf 13. Från Stockholm LGL 1883, 17 december. Ankomststämplat Malmö 1883, 18 december.

Övriga gåvor:

Till »Nils Westbergs minne» har under året ett omfattande material donerats till museet. Detta består av ostämplade frimärken varav många hela ark, arkdelar och block. Huvudsakligen omfattar materialet emissionsnerna Oscar II koppartryck, Tvåfärgad siffertyp, Stora Tjänstefrimärken perf 14 och 13 samt Lösenmärken perf 14.

En serie om 27 vackra klassiska svenska brev med mer eller mindre manipulerade stämplat har donerats till museet av Ulf Ivarsson, Osby.

Bland övriga gåvor kan nämnas:

Två st klipp från paketavier makulerade med stämpel av okänd typ Hedemora (9 resp 27 juni 1946).

Fyra st helt eller delvis falska äldre svenska frimärken — helt falska 3 skill bco gul samt Ringtyp 20/30 öre. Falska rättvända baktryck av 12 öre Vapentyp och 3 öre Liggande lejon.

Två st Ringtypsmärken med rättvända stämplat ifyllda med tusch.

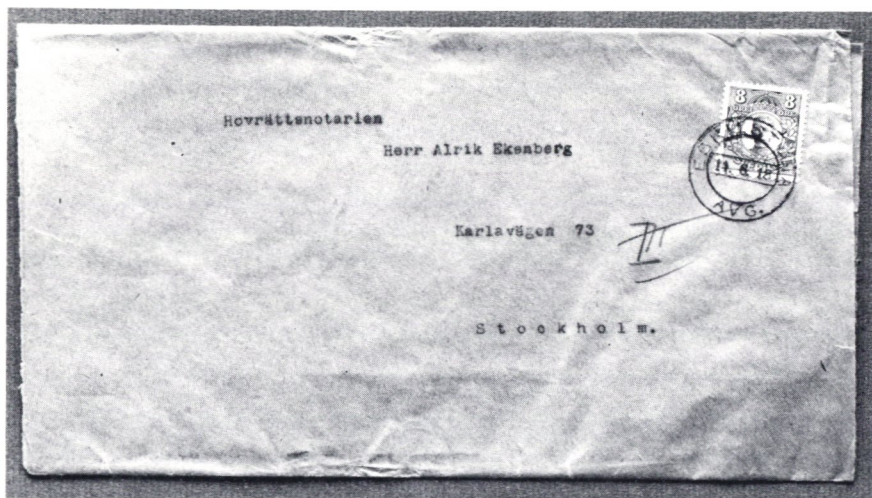
Kuvert med svarsmarke avstämplat vid tidigare okända Fälpst 18A 6.3.1944.

Expressbrev inom Stockholm 16.2.1906. Frankerat på baksidan med 5-block Oscar II stämplat Stockholm Breff Exp.

Beträffande givare se särskild förteckning.

Oscar II 30 öre i två exemplar på adresskort till paket. Ett ex har använts som ursprunglig frankering, stämplat Göteborg 1911, 4 december, det andra som lösen, stämplat Orsa 1911, 29 december.

Inrikes trycksak av andra viktclassen frankerad med 8 öre Gustav V i medaljong. Från Eskilstuna 1918, 11 juni till Stockholm.

Brev frankerat med två st 10 öre och fyra st 50 öre Nattpostflyg samt 5 öre Lejon typ II perf 9 3/4. Flygbefordrat till Valparaiso, Chile. Ankomststämpel på baksidan Valparaiso 1936, 13 januari.

Leveranser:

Sedvanliga leveranser från Postens Frimärksavdelning omfattande nytt-
givna frimärken och helsaker, frimärksförlagor, skisser, gravyravdrag,
färgprover, normalark samt FDC och kuvert med minnespoststämplor.

Inköp:

Under året har till samlingarna inköpts 17 objekt bl a:

Lösen 24 öre grå perf 14, 4-block och 3-strip med gummering på båda sidor.

Mottagningsbevis frankerat med 10 öre Oscar II boktryck utan på
stämplat Kalmar 6.1.1886.

Expressbefordrat 6-öres brevkort med tilläggsfrankering 6 + 12 öre
Ringtyp perf 13. Från Stockholm LGL 17 december 1883.

10-öres frankokuvret tilläggsfrankerat med 30 öre Ringtyp perf 13 och 20
öre Ringtyp ph. Rekommenderad försändelse från Stockholm C 11
13.9.1888 till Guatemala City.

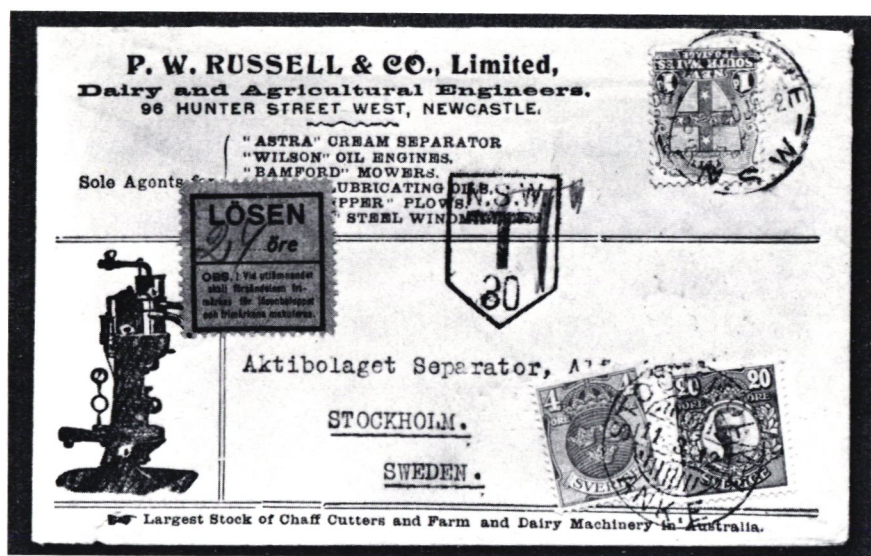
Adresskort till paket med två ex 30 öre Oscar II. Ett ex använt som ursprunglig frankering Göteborg 4.12.1911, det andra som lösen stämplat Orsa 29.12.1911. Grön lösenetikett.

20 öre Gustav V i medaljong och 4 öre Lilla Riksvapnet som lösen på brev från New South Wales 11.3.1912.

Assurerad försändelse från Sunne 1.10.1924 till Stockholm frankerad med två st 5 kr Världspostkongressen resp Världspostföreningen, 1 st 2 kr Världspostföreningen, 1 st 1 kr Världspostkongressen samt 40 öre Världspostföreningen.

10-öres frankokuvert tilläggsfrankerat med 30 öre ringtyp perf 13 och 20 öre ringtyp med posthorn. Rekommenderad försändelse från Stockholm C11 1888, 13 september till Guatemala City. Ankomststämplad där 1888, 18 oktober.

Försändelse från New South Wales 1912, 30 januari, lösenbelagd med 24 öre vid ankomsten till Sverige. Lösenbeloppet redovisat med 20 öre Gustav V i medaljong samt 4 öre Lilla riksvapnet, våglinjer.

Generalsamlingen och övriga samlingar

Gåvor:

Under året har samlingarna utökats med 48 ackvisionsnummer varav 10 st avser objekt från Sverige och 38 st objekt från utlandet.

Bland gåvorna kan nämnas en omfattande kollektion stämplat klassiskt finskt material med enstaka märken och hela brev ur »Nils Westbergs minne».

Frimärken, helsaker, FDC och minnespoststämplade försändelser har skänkts av postförvaltningarna och postmuseerna i Angola, Columbia, Cypern, Färöarna, Indien, Irland, Kina Taiwan, Norge, Tyskland DDR och Ungern.

Inköp:

Diverse inköp av frimärken och helsaker mm för komplettering av museets Europa- och Utom-Europa-samlingar, samlingar av minnespoststämplat samt för olika utställningssamlingar.

Sverige: 17 st svenska postkort från sekelskiftet med div frankeringar och stämplat; Vykort med bilmotiv på framsidan; Diverse First Flight Covers 1981; Div vykort tryckta av postverket – sk PT-kort – bl a från utställningen Gothia -81.

Assurerat brev från Sunne 1924, 1 oktober, frankerat med Världspostföreningen 50 öre, 40 öre, 2 och 5 kr samt Världspostkongressen 1 och 5 kr. Två av frimärkena placerade på brevet baksida.

Monteringar

Specialsamlingen Sverige, moderna utgåvor har monterats t o m utgåvan Svampar, 7 oktober 1978, varvid 72 albumblad tillförts samlingen.

	Album- blad	Fri- märken	Block	Manco		Totalt	
				Fri- märken	Block	Fri- märken	Block
Europa	299	1 300	70	3	4	1 303	74
Afrika	157	467	61	47	14	514	75
Sydamerika	301	622	128	63	6	685	134
Asien	41	126	4	7	4	133	8
Summa:	798	2 515	263	120	28	2 635	291

Museets generalsamling omfattade vid årets slut 29 750 albumblad med 166 455 frimärken och 1 795 block. Plats hade reserverats för 33 545 frimärken och 1 076 block, som saknas i museets samlingar. Hela antalet frimärken, som monterats eller för vilka plats beretts, utgör exakt 200 000 och antalet block 2 871.

Följande nya utställningssamlingar har sammanställts:

Svensk lösen	200 blad
Renässans- och barockkonst	192 »
Dalarna på frimärken	23 »
Järnvägsmotiv	224 »
Postmusei vernissagekort	60 »
Farliga brev	54 »
Handikappmotiv	64 »
Tele	100 »
Utländska gravörer av sv frimärken	48 »
Sedlar och mynt på frimärken	97 »
Lantbruk på frimärken	60 »

Summa: 1 122 blad

Dessutom har ett större antal samlingar utökats eller ommonterats.

Övrigt:

Filatelistiskt material har utlånats till:

Arboga, Askersund, Falun, Färjestaden, Gävle, Göteborg, Helsingborg, Huskvarna, Järfälla, Klippan, Köping, Landskrona, Luleå, Oskarström, Skara, Skellefteå, Stockholm, Särö, Söderköping, Tullinge, Varberg, Växjö, Åby, Åtvidaberg, Älvsborg, Örebro.

Postmuseum har deltagit med filatelistiskt material vid följande internationella utställningar:

Naposta, Stuttgart	En resa genom Sverige, tysk text
Nordia 81, Helsingfors	Brev med finsk anknytning, Sveriges frimärken 125 år
Wipa 81, Wien	Utländska gravörer av svenska frimärken, engelsk text
Philatokyo 81, Tokyo	Svenska brev 1855–1877, Bandfrimärken 1920–30, Landskapsmotiv på svenska frimärken – engelsk text
Venedig	Sverige 1979–80, engelsk text
Espamer, Buenos Aires	Svenska frimärkshäften, engelsk text
Rocpex Taipei 81, Taiwan	Svenska frimärken 1979–80, engelsk text

FILATELISTISKA OCH POSTHISTORISKA BIBLIOTEKEN

Filatelistiska biblioteket

har under året utökats med 531 arbeten, därav 101 gåvor, bytesexemplar eller postala leveranser fördelade sålunda:

monografier	188
allmänna handböcker	119
kataloger	187
övriga arbeten	27
tidskrifter	10

Därtill kommer 299 auktionskataloger samt 122 tidskriftsårgångar.

Posthistoriska biblioteket

har utökats med 70 arbeten, därav 8 gåvor, bytesexemplar eller postala leveranser.

Därtill kommer 24 tidskriftsårgångar.

Inbindning:

Under året har 119 arbeten bundits hos Postverkets Bokbinderi.

Kataloger:

Biblioteket har utgivit 3 nummer av sin stencilerade »Litteraturförteckning 1981: 1–3», som distribuerats till bibliotek, filatelistföreningar och enskilda personer inom och utom landet.

Utställningar:

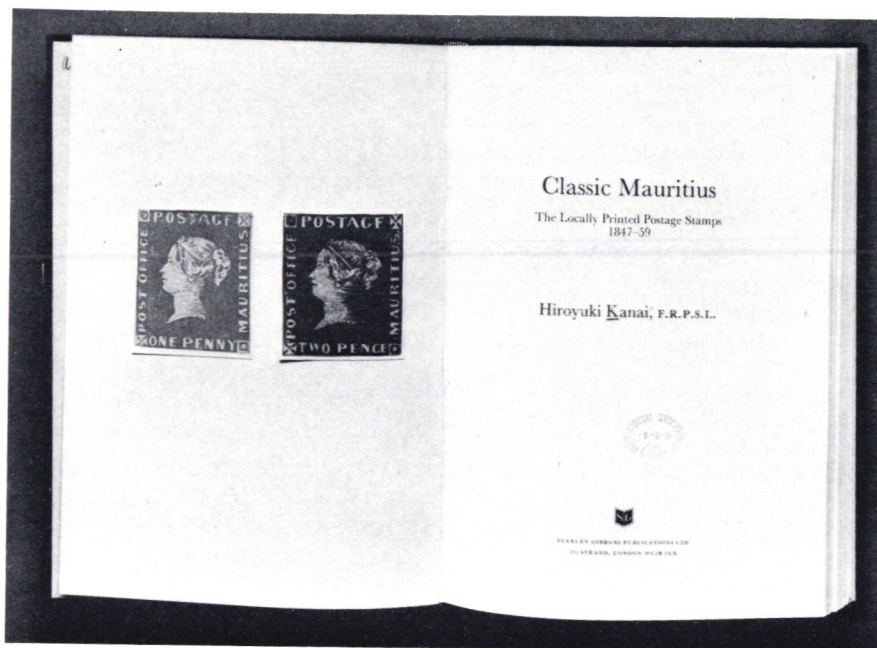
I anslutning till museets utställningar har montrar med filatelistisk eller posthistorisk litteratur anordnats bl a vid utställningarna:

Svensk lösen, SJ 125 år, Detektiver på frimärken, Så samlar vi, Postmuseum 75 år.

Vid utgivandet av nya svenska frimärken har biblioteket dessutom ordnat en speciell monter i frimärksvåningen.

Besök och lån:

Biblioteket har under året besökts av 3 258 personer. Det totala antalet hemlån var 4 442 av vilka 3 286 utgjorde lån till låntagare på annan ort än i Stockholm. Motsvarande siffror var 1980: 2 281 besök, 3 365 hemlån varav 1 421 till andra orter.

Ett stort antal filatelistiska och posthistoriska artiklar har registrerats.

Bland bibliotekets nyförvärv finns Hiroyuki Kanais bok *Classic Mauritius: the locally printed postage stamps 1847-59*. Utan överdrift kan sägas att detta är en pärla i den filatelistiska bokfloran 1981.

Mauritius »Post Office» märken hör till de största frimärksrariteterna i världen. Vårt postmuseum äger för övrigt 2 sådana frimärken. Kanai är medveten om det, han samlar ju Mauritius själv, men han är medveten också om de olika historier som cirkulerar bland filatelister om dessa frimärkens tillkomst. Det är dessa historier, många gånger sagoomspunna sådana, som Kanai vill komma åt med sin forskning.

Kanai presterar en genomgående originalforskning, egna undersökningar som är väl dokumenterade med fakta. Bl a har han forskat om den ovanliga texten »Post Office» som av många filatelister betraktas som produkt av en slump och fransmannen Barnard.

Kanai bevisar i boken att Barnard var en engelsman och att texten »Post Office» återfinns på Mauritius förfilateli redan i början av 1800-talet till frimärkenas utgivning.

UTSTÄLLNINGSVERKSAMHETEN

Utställningar i museet:

--01-18	»Jul på Postmuseum»
01-30--03-15	»Bilen — på frimärken och i Posten»
04-10--05-24	»Svensk lösen»
06-12--09-06	»SJ 125 år»
09-18--11-15	»Så samlar vi»
12-11--	»Postmuseum 75 år»

Utställningen »Bilen — på frimärken och i Posten» invigdes den 30 januari av chefredaktören för tidningen Motor, Erik Friberg. 180 personer var närvarande. Expon skildrade med hjälp av frimärken, bilder och dokument bilen förr och nu. Ett avsnitt belyste bilens användning inom Posten. Dessutom medverkade Scania-museet i Södertälje med en skärmutställning, som handlade om en svensk biltillverkares historia.

I samarbete med SSPD-medlemmarna (SSPD-Sällskapet för Svensk Postal Dokumentation) Ulf Ivarsson, Osby, och Roland Frahm, Göteborg, anordnades utställningen »Svensk lösen». Tomas Bjäringer, SSPD, invigningstalade fredagen den 10 april inför 162 intresserade. Samtidigt visades en mindre utställning, »Farliga brev», bestående av vackra klassiska brev, frankerade med äkta frimärken, som dock ursprungligen inte suttit på dessa brev.

Eftersom det var 125 år sedan den första järnvägen togs i bruk i Sverige uppmärksammade Postmuseum detta med utställningen »SJ 125 år». Förutom museets eget material ställde medlemmar i Centralstationens frimärksklubb sina samlingar till förfogande. Driftdirektör Bo Klevborn invigde utställningen fredagen den 12 juni inför 281 åhörare.

250 personer kom till invigningen av utställningen »Så samlar vi» fredagen den 18 september. Fd ordföranden i Stiftelsen Frimärksfrämjandet, Carl-Filip Borgh, Vallentuna, invigningstalade. Utställningen kom till stånd i samarbete med medlemmar i Norrorts frimärksförening och frimärksklubben Norrphil. Tanken med utställningen var att visa hur medlemmarna i ovanstående föreningar samlar och exponerar sina samlingar.

Fredagen den 11 december invigde generaldirektör Ove Rainer utställningen »Postmuseum 75 år». Den skildrade museets 75-åriga verksamhet med donerade och inköpta filatelistiska objekt, bilder, dokument och föremål. Invigningsdagen besöktes museet av 520 personer.

Ulf Ivarsson och Karl Jeppsson beundrar några utställda lösenstampar på utställningen »Svensk lösen».

Björn Sylwan berättar för PS-skribenten Ingrid Hagström om »Farliga brev».

Utställningsverksamheten på 2 trappor:

--01-18	»Ikoner»
01-26--03-29	»Frimärken berättar»
04-03--05-03	»Uruguays frimärken»
05-06--05-17	»UTC-PTT konståvling»
05-22--09-20	»Detektiver på frimärken»
09-25--11-22	»Delaktig och jämlik?»
10-07--10-27	»Bulgariens frimärken»
11-27--	»Julutställning».

»Frimärken berättar», som sammanställts av Stockholmsdistriktets frimärksklubbar inom Sveriges frimärksungdom (Sfu), visades under tiden 26 januari — 29 mars. Ungdomar i åldrarna 7—25 år skildrade olika företeelser med hjälp av frimärken.

Den 3 april — 4 maj visades konstverk utförda av 65 postkonstnärer. En jury valde ut 22 verk att delta i UTC — PTT:s internationella utställning i Venedig.

Bo Klevborn, invigare av utställningen »SJ 125 år» i samtal framför några ramar.

Med anledning av tredje internationella deckarförfattarkongressen, som hölls i Stockholm under midsommarhelgen, öppnades fredagen den 22 maj utställningen »Detektiver på frimärken». Materialet till utställningen sammanställdes av deckarsamlaren/experten Iwan Hedman-Morelius, Strängnäs.

Den 25 september — 22 november visades den av Riksutställningar producerade utställningen »Delaktig och jämlik?». Den belyste de handikappades situation i dagens samhälle.

Ambassadsekreteraren Zahari Zahariev öppnade onsdagen den 7 oktober utställningen »Bulgariens frimärken». Exponaten, som sammanställts av Bulgariens postförvaltning och ambassad, skildrade landets 1300-åriga historia och kultur. Dessutom visades en samling bulgariska olympiad-frimärken.

På årets jultställning, som öppnades den 27 november, fick besökaren se julfrimärken och gamla julkort.

Inför samtliga utställningar under året har utställningsmontrar arrangerats i Garnisonen, Karlavägen 100.

Utställningstekniskt material har utlånats till följande orter: Göteborg, Huddinge, Skara, Stockholm, Tullinge, Uppsala, Vällingby, Västerås, Växjö, Åkersberga, Örebro.

Karl-Erik Stenberg visar Carl-Filip Borgh på förlagan till minnespoststämpeln för utställningen »Så samlar vi».

Aktuellt på frimärken:

Rymd på frimärken	81-04-10
Tennis och racketsporter	81-06-09
Kungabröllop	81-08-01
Svampar på frimärken	81-09-01
Picasso — 100 år — Ubåtar	81-10-30
Postmuseums vernissagekort	81-12-07

Övriga utställningar i museet

Aktuellt frimärksland:

USA	1981-05-03
Uruguay	1981-05-04
Japan	1981-07-01
Egypten	1981-10-01
Världspostens Dag	1981-10-09

Generaldirektör Ove Rainer överlämnar en gåva till Postmuseum vid invigningen av utställningen »Postmuseum 75 år».

I Sverigesalen I

Unikt skilling banco.brev	1981-02-21
Första dagsstämplar (sk bco)	1981-05-01
Unika helark	1981-04-01
Unika helark	1981-07-01
Nyförvärv	1981-09-01

Övrigt:

Blommor på frimärken	1981-07-01
----------------------	------------

Frimärkets dag

firades den 10–11 oktober. Lokal i Stockholm var Trygg-Hansahuset. Postmuseum deltog med nio skärmar »Filatelistiska termer».

VISNINGSVERKSAMHETEN

Under året har sammanlagt 184 grupper med inalles 2 900 personer visats runt i museet. Därav har 10 visningar för 214 personer gjorts på kvälls-, lördags- och söndagstid.

Även under 1981 har dessutom diverse sammanträden och samkväm anordnats för frimärks- och fackklubbar.

Pristävlingen »Nostippen» har anordnats 43 gånger med 1 863 deltagare under söndagarna och skolornas vinterlovsvecka.

Två sammankomster med Stockholmspensionärernas Frimärksklubb med 140 deltagare har hållits. Programmet upptog föredrag och filmer om frimärken.

MUSIKPROGRAM M.M.

Valentinå Rives har gett 16 söndagskonserter med 1 259 åhörare.

Eleverna vid Innerstadens Kommunala Musikskola har gett 3 kvällskonserter, sång- och musikgrupperna Almagrundet, Cora och Södertörns folkmusikgrupp en konsert, Sånggruppen Vågspel en konsert, en rysk folkmusikensemble en konsert samt pianisten Allan Gutheim två konserter, inalles för 782 åhörare.

ALLMÄNT

Den 29 augusti stals ett fyrblock UPU 50 år 1 krona. Under utställningen »Så samlar vi» stals ett förfilatelistiskt brev och ett brev frankerat med 24 skilling banco tillhöriga en privatsamlare. Objekten var försäkrade och ersättning utgick från försäkringsbolaget.

I radions program 1, Vardags, presenterade Sigurd Tullberg utställningarna »Farliga brev» och »Postmuseum 75 år». Programmet Hajk i TV sände i januari ett inslag där Sigge Fürst berättade om hur man samlar frimärken. Inslaget var inspelat i 1910-talspostkontoret i museet.

Postmuseum deltog i Hjunimarknaden som hölls i Philipuset i Stockholm i samband med SJ:s 125-årsjubileum samt i Frimärkets Dagsarrangemanget i Stockholm förutom med utställning även med försäljning och utdelning av information om museet.

Den 24 november utgavs speciella brevmärken i häften med 10 märken. De har graverats av Arne Wallhorn efter F Tollins litografi av Postmusei-huset från 1840-talet. För formgivning svarade Jan Magnusson. Märkena har framställts av Postens Frimärksavdelning.

Karin Rabén och Kurt Hedman har genomgått SIPU's kurs i museisäkerhet.

PUBLIKATIONER

Postmusei årsbok Postryttaren 1981 utkom i december 1981.

Speciella stenciler har sammanställts till utställningarna »Svensk Lösen», »SJ 125 år» samt »Postmuseum 75 år». Till den sistnämnda utställningen utgavs också en förteckning över datumstämplar i Postmuseum.

POSTMUSEI ANSLAG

Museets särskilda anslag för utökande och vidmakthållande av samlingarna var för budgetåret 1980/81 157 500 kr varav 132 870 kr förbrukades.

REKLAM

Varje vecka annonseras öppethållande, utställningar, musikprogram m m under rubriken MUSEER I Dagens Nyheter och Svenska Dagbladet.

Affischer med inbjudan till museet har under vår- och höstterminerna sänts ut till samtliga skolor i Storstockholm och delvis till Mellansverige. De flesta tillfälliga utställningarna har varit affischerade på Storstockholms postkontor, på bibliotek m m. Några av utställningarna har affischerats på postkontor över hela landet. Kulturaffischering i Storstockholms Tunnelbana ägde rum i december 1981.

En ny ordinarie affisch i storlek 70×100 cm har framställts.

Månadsprogram har sänts ut till pressen varje månad under året.

ÖPPETHÅLLANDE

Museets skådesamlingar hölls under året öppna för besökare måndagar – lördagar kl 12.00 – 15.00, söndagar kl 12.00 – 16.00, torsdagar även kl 19.00 – 21.00. Biblioteket hölls öppet måndagar – fredagar kl 12.00 – 15.00, torsdagar även kl 19.00 – 21.00.

Lördagar och söndagar var en kassaexpedition öppen för försäljning av frimärken och mottagande av vanliga och rekommenderade brev. Övriga dagar har försäljning av frimärken, vykort och litteratur skett i bottenvåningens kassa. Frimärksförsäljningen uppgick under året till 381 171 kronor. Specialkort och litteratur har sålts för 149 264 kronor och vykort för 70 376 kronor.

BESÖK

Museet hade under året 67 548 besök mot 52 337 under 1980, en ökning med 15 211.

Icke exponerat posthistoriskt material har under året studerats av 37 forskare. Filatelistiskt material har ställts till förfogande för 83 forskare.

Följande föreningar har under året regelbundet sammanträtt i museet:

Föreningen Frimärks Samlaren, Stockholms Motivsamlarklubb, Samlarföreningen Bältespännarna, Föreningen Oscarianerna, Sveriges Militärpostsällskap, Stockholmspensionärernas Frimärksklubb, Svenska Frimärksbytesföreningen samt SSPD.

Stockholms Filatelist Förenings ungdomsavdelning har haft vår- och julavslutning i museet.

15 söndagar har frimärksbörs arrangerats i Centralhallen.

Föreningen Frimärks Samlaren, Sveriges Filatelist-Förbund, Samlarföreningen Bältespännarna, Norrorts Frimärksförening och Svenska Frimärksbytesföreningen har under året ordnat auktioner i museet.

Stockholm i mars 1982

Karin Rabén

Postmusei brevmärke.

**Förteckning på personer och institutioner som under år 1981 lämnat gåvor
till Postmuseum.**

(Adressort Stockholm om ej annat anges).

Aexis, Amy; Agencja, Krajowa, Warszawa, Polen; Ahlin, Karin, Lidingö; Almqvist, Rune; Alvin, Gustaf, Motala; Andersson, Arne, Fältpostkontoret, Cypern; André, Folke, Solna; Apgar, D M, Thousand, USA; Arnelius, Inga-Maja; Austin Netto-katalog, Wien, Österrike; Bang-Sørensen, Bjarne, Köpenhamn, Danmark; Bargholtz, Percy, Lidingö; Barvell, Anna-Lisa, Spånga; Berghe, Siwert, Uppsala; Berglund, Eva; Björkman, Palle, Södertälje; Bodin, Kerstin, Solna; Borgh, Kerstin, Solna; Borgh, Carl-Filip, Vallentuna; Brimbrandt, Christer, Västervik; British Library, London, England; Brydoy, Carl Gustaf, Sollentuna; Buck, Rita, Melville, USA; Carlin, Sven, Tyresö; Cérés Office philatelique, Paris, Frankrike; Charlton Press, Ontario, Canada; Christensen, Sten, Trelleborg; Claesson Claes-E, Nybro; Congres Venice 1981, Italien; Darj, Sune, Ånge; Edifil S S, Barcelona, Spanien; Ekebergh, Gunvor; Eklund, Bertil; Ekström, Willy, Landsbro; Engelbrektsson, Elsa; Eriksson, Arne; Ericsson, Eric, Tyresö; Eriksson, Hans, Spånga; Eriksson, Sigfrid; Fagerberg, Karl-Erik, Göteborg; Federation des philatelistes des Tchesoslovaque, Prag, Tjeckoslovakien; Fijas, Stefan, Warszawa, Polen; Finlands Filatelistförbund, Helsingfors, Finland; Feyhult, Arne, Alingsås; Friedrichs, Werner, Wuppental, BRD; Frimärks-netto, Helsingborg; Fritz, John, Nässjö; Föreningen Frimärks-Samlaren; Galiavs, Alexandre; Gars, Håkan, Karlskrona; Grobe, Hans, Hannover, BRD; Graphics philately assoc. Thousand Oaks, USA; von Gunten, Paul, Basel, Schweiz; Göde, Michael, Würzburg, Tyskland; Götz, Gerd, Mülheim-Ruhr, BRD; Hallon Klub, Pavol, Malacky, Tjeckoslovakien; Halvorsen, Steinar, Stavanger, Norge; Hedbom, Gösta; Hedström, Margareta; Hellström, Yngve; Hentzell, George, San Diego, USA; Herslöf, Maud; Hevring, Evald; Hibernian Stamp Co Ltd, Dublin, Irland; Hjertberg, Per, Göteborg; Holden, Olov; Holden, Vivian; Holmblad, Sven, Vänersborg; Horn av Ranzien, Christer, Lund; Hugues, Charles, Avignon, Frankrike; Hult, Korfitsen, M, Norrtälje; Hvidovre Frimaerkehandel, Hvidovre, Danmark; Häggbom, Arne, Linköping; Högner, Margareta; Högstedt, Gunvor, Tyresö; Itel, Alfred, Basel, Schweiz; Iwa, Henryk, Kedzierzyn-Kozle, Polen; Iwai, Tsutomu, Kobe, Japan; Ivarsson, Ulf, Osby; Jacobsson, Ingemar, Borås; Jansson, Ivar, Hässleholm; Jansson, Lars, Gävle; Jinton, Rolf; Jobs, Albin, Leksand; Johansson, Anna-Lisa, Gävle; Johnson, Bo; Jonsson, Egon; Jonsson, Lars, Gävle; Järvi, Juhani, Koulukuja, Finland; Kallas, Vello; Karlholm, Tommy; Karlsson, Gunilla, Storebro; Karlsson, K-E, Falköping; Kihlblom, Folke, Hölö; King George the sixth collectors soc., Suffolk, England; Kjellstenius, Allan, Järfälla; Knochenhauer, Gösta; Kobylanski, Juan K, Montevideo, Uruguay; Konrad, Laszli, Budapest, Ungern; Konradsson, Göteborg;

Kottelat & Cie, Bern, Schweiz; Landberg, Torkel; Larsén, Bengt, Handen; Larsson, Björn, Enskede; Lauritzen, Henry, Aalborg, Danmark; Lénberg, Bertil, Solna; Lidingö Filatelistförening, Lidingö; Lilja, Bengt, Malmö; Lundell, Anna; Lunds Universitet, Hist.Inst, Lund; Lyman, Robert W, Toronto, Canada; Lång, Kai Mogens, Nakskov, Danmark; Magyar Filatélia, Budapest, Ungern; Mattson, Robert; Mogens, Kai, Nakskov, Danmark; Munch-Andersen, Risskov, Danmark; Musée des Postes, Luxemburg; Nilsson, Bengt-Göran, Kalix; Noble, Gilbert W, Florida, USA; Norberg, Anders, Hallstavik; Nordgren, Anna-Lisa, Spånga; Nordgren, Per, Spånga; Norén, Torsten, Huddinge; Norlén, Klas, Göteborg; Norsk Filatelist-förbund, Oslo, Norge; Odén, Åke, Sollentuna; Olsson, Bo, Göteborg; Olsson, Harald, Karlstad; Oscarsson, Eric, Mora; Palmgren, Göran; Peltonen, Lauri, Hanko, Finland; Persson, Einar, Ljusdal; Pettersson, Arne; Philatelic Society of Fidji, Suva, Fidji; Philatokyo 81, Tokyo, Japan; Ponziano, Di, Nino, Porto Valtravaglia, Italien; Postens Frimärksavdelning; Postens Industrier, Ulvsunda; Postens Regionförvaltningar; Postförvaltningarna i: Berlin, DDR; Bern, Schweiz; Bogota, Colombia; Budapest, Ungern; Dublin, Irland; Torshavn, Färöarna; Oslo, Norge; Taipei, Taiwan, Kina; Washington, USA; Postkontoret, Stockholm 2; Postmusei Vänner; Rabén, Karin; Rainer, Ove; Rapaport, Edmund; Ringby, Arne, Johannes-hov; Ringström, Sigurd, Trelleborg; Rodrigues, Fernando, Angola; Rojaz Gonzales, David, Veracruz, Mexico; Roland, Sune, Kopparberg; Rosén, E, Gävle; Rudberg, Olov, Västra Frölunda; Runhag, Henry, Enköping; Samuelsson, Gunnar, Halmstad; Sandberg, Gunnar; Sarzin, Clyde, Washington, USA; SAS Philatelic Club, Bromma; Scheps, J, Paris, Frankrike; Schwaneberger Verlag, München, BRD; Seeger Jr, Heinrich, Karben, BRD; Seiden, Torbjörn; Sieger Verlag, Lorch/Württemberg, BRD; Sjölund, Edna, Vårby; Skillinghaug, Barbro; Skoglund, Sture; Sonan, Khalil Rudolf, Salmich, Kuwait; Stamp Magazin, London, England; Stavréus, Sten, Jönköping; Stockholms Motivsamlarklubb; Strandberg, Mats; Suomen Postimerkkeily, Helsingfors, Finland; Svahn, Matts, Malmö; Svea Mynt; Sveriges Filatelistförbund, Lidingö; Sveum, Erik M, Oslo, Norge; Swissair, Club, Zürich, Schweiz; Svärd, Stig, Göteborg; Tingå, Gun, Märsta; Tirén, Sven-Åke; Talo, Bengt; Trygg Hansas Filatelisektion; Ulfströmer, Hans, Borlänge; Svenska Unesco-rådet; Ungeheuer, A, Luxemburg; UNO-Philatelic, Köln, BRD; Waldemarsson, Anna-Greta; Varga, Jan, Paris, Frankrike; Westberg, Ragnar; Wetterlundh, B, Sundbyberg; Winblad, Harry; Wintzell, Lisa, Göteborg; WIPA 81, Wien, Österrike; Vogel, Peter, Lidingö; Worberg, Erik; Worén, Hällefors; Zumstein, Bern, Schweiz; Åhs, John, Krylbo; Ålands Folkminnesförbund.

MINNESPOSTSTÄMPLAR
som använts i Postmuseum under 1981

